

Zaključno izvješće projekta „30 dana bez domaće zadaće“

Prema informacijama koje smo prikupili u zadnjih nekoliko mjeseci, projektu 30 dana bez domaće zadaće pristupilo je nekoliko desetaka učiteljica i učitelja. Za sada su nam povratnu informaciju u obliku ispunjene ankete dale učiteljice i nastavnice iz 15 škola. Većina njih su učiteljice razredne nastave, a manji broj su nastavnice od 5-8 razreda (engleski, talijanski, matematika, hrvatski, informatika). Ispunjenim upitnikom utvrđeno je da prosječna ocjena izazova iznosi 4,2 što je zadovoljavajuća četvorka. 😊 Prikupljeni podaci obrađeni su kvalitativnom analizom te su predstavljeni u daljnjem tekstu.

Na pitanje odakle su čuli informacije o ovom izazovu, većina učiteljica odgovorila je putem Facebooka, a značajan broj je dobio informacije u razgovoru s ravnateljem ili kolegama. Manji broj ispitanica, za izazov su čule preko televizije, tiskanih medija, elektroničke pošte ili prijatelja.

Prve reakcije kod učiteljica su najčešće bile zainteresiranost i radoznalost te spremnost za ispitivanje novih mogućnosti i oblika na nastavi. Bitno je spomenuti da su izazovu pristupile učiteljice s bogatim radnim iskustvom kao i one s nedavno završenim fakultetom, ali s jednakim entuzijazmom i interesom. Manji dio učiteljica bio je u početku skeptičan prema izazovu i ideji o ne pisanju domaćih zadaća 30 dana.

Prije početka izazova, sve učiteljice su informirale učenike o tome da slijedećih 30 dana neće biti domaćih zadaća (barem ne onih „klasičnih“). Većina je naglasila razliku da „ne imanje“ zadaće ne znači i „ne učenje“. Gotovo sve ispitanice su spomenule da su učenici ovom odlukom bili oduševljeni, pozitivni. Manji dio spomenuo je neizvjesnost kod učenika kako će i hoće li sve stići, a dio učenika tražio je da dalje dobiva zadaću.

Najviše podijeljenih reakcija na početku izazova bilo je kod roditelja. Većina učiteljica ovdje je istaknula kako nisu dobile potpunu podršku svih roditelja, iako je većina njih bila podržavajuća i zainteresirana te svjesna uvođenja novosti i potreba za promjenama. Od onih koji su bili skeptični, bilo je straha da će se dobri učenici „pokvariti“ ili da neće sve stići. Roditelji su u znatno manjem broju bili iznenađeni ili nezainteresirani.

Prve promjene, u razredima ispitanih učiteljica u gotovo pola situacija, nastupile su nakon desetak dana (prosječno), dok je druga polovica primijetila promjene odmah ili nakon

par dana. Većina učiteljica navela je pozitivne promjene kod učenika: veći interes za nastavu i nastavni sadržaj, povećanje aktivnosti na satu, veća kreativnost i realizacija ideja te naglašenije međusobno pomaganje, a neke su istaknule da im učenici govore kako imaju više vremena za druženje s roditeljima. Vrlo mali broj učiteljica naveo je da je prva promjena bila negativna jer učenici ništa ne uče ili jer su shvatili to kao olakotnu okolnost. Tijekom izazova, velika većina ispitanica istaknula je promjene učenika prema nastavi, dok znatno manji broj tvrdi kako je odnos ostao isti, nepromijenjen te da se nisu puno trudili. Učiteljice koje su primijetile promjene, u najviše situacija navele su promjene u odnosu prema učenju, promjenama na satu, a neke su navele manje stresa te da pozitivni efekti nisu zadržani do kraja izazova. Promjene u učenju odnose se na povećanu motiviranost te osjećaj učiteljica da učenici uče za znanje, a ne ocjenu. Promjene na satu bile su primjetne u obliku povećane samostalnosti i aktivnosti, povećane pažnje, kreativnosti i sudjelovanja u nastavi. Školski uspjeh je prema procjeni učiteljica kod većine učenika ostao isti, a kod lošijih se poboljšao, dok manji broj učiteljica nije primijetio promjene ili su te promjene u školskom uspjehu bile negativne.

Većina učiteljica uvela je neke promjene i prilagodbe s obzirom da je značajan dio tadašnjeg plana bio usmjeren na rješavanje zadaće. Promjene su se odnosile na prilagodbu sata te promjenu stava o domaćim zadaćama. Većina je navela prilagodbu sata, a neke od spomenutih promjena su više čitanja na glas, detaljnije ponavljanje, više različitih nastavnih sredstava, više zadataka u okviru sata, stavljanje naglaska na bitno na kraju sata. Značajan broj učiteljica ostavio je domaću zadaću kao opciju za one koji ju žele, a neke nisu uvele neke značajnije promjene. Kao zaključak i vrijedne informacije iz ovog projekta, učiteljice su u velikom broju istaknule radost kod učenika, veću zahvalnost i spremnost na suradnju s učiteljicom te međusobno. Neke su navele kako im je izazov promijenio stav da nije toliko nužno pisati zadaću za utvrđivanje gradiva te omogućio uvid u unutarnje interese učenika i kako prezentirati sadržaj na zanimljiv način. Manji dio učiteljica naveo je da nisu zadovoljne izazovom te da ne bi ponovile ovaj izazov. Nadalje, nekoliko učiteljica je odlučilo selektirati zadatke, dati učenicima više slobodnog vremena za izvanškolske aktivnosti, a pogotovo preko vikenda, a neke su odlučile produljiti izazov do kraja školske godine uz jasnu podršku i odobravanje roditelja.

Kao zaključak, učiteljice su u većem broju navele važnost bolje pripreme i organizacije za održavanje nastave, međusobno poticanje učitelja za uvođenje promjena u nastavu. Također, navele su da je ovaj izazov bio za učenike i za njih osobno te da im je omogućio uvid u ustaljene procese u obrazovanju. Istaknuta je važnost nekih novih projekata i uvođenja promjena.

*Upitnike obradio: Tomislav Vitković
mag.rehab.educ*